

SPIS TREŚCI

Wstęp do wydania polskiego	17
Od tłumacza	21
Przedmowa	25
1. Rynek	31
1.1. Budowanie modelu	31
1.2. Optymalizacja i równowaga	33
1.3. Krzywa popytu	33
1.4. Krzywa podaży	36
1.5. Równowaga rynkowa	37
1.6. Statyka porównawcza	39
1.7. Inne sposoby rozdziału mieszkań do wynajęcia	41
Monopolista różnicujący ceny	42
Zwykły monopolista	42
Kontrola czynszów	43
1.8. Który sposób jest najlepszy?	44
1.9. Efektywność Pareta	45
1.10. Porównanie sposobów rozdziału mieszkań	46
1.11. Równowaga w długim okresie	48
Podsumowanie	49
Pytania	49
2. Ograniczenie budżetowe	51
2.1. Pojęcie ograniczenia budżetowego	51
2.2. Często wystarczą dwa dobra	52
2.3. Własności zbioru budżetowego	52
2.4. Jak zmienia się linia budżetu	54
2.5. <i>Numéraire</i>	57
2.6. Podatki, dotacje i racjonowanie	57
Przykład: program bonów żywnościowych	60

2.7. Zmiany linii budżetu	62
Podsumowanie	62
Pytania	63
3. Preferencje	64
3.1. Preferencje konsumenta	65
3.2. Założenia o preferencjach	66
3.3. Krzywe obojętności	67
3.4. Przykłady preferencji	69
Subsytyuty doskonałe	69
Dobra doskonale komplementarne	71
Dobra niechciane	72
Dobra neutralne	73
Błogostan (stan nasycenia)	73
Dobra policzalne	74
3.5. Dobrze zachowujące się preferencje	75
3.6. Krańcowa stopa substytucji	78
3.7. Inne konsekwencje MRS	81
3.8. Zachowanie się krańcowej stopy substytucji	81
Podsumowanie	82
Pytania	82
4. Użyteczność	84
4.1. Użyteczność kardynalna	87
4.2. Budowanie funkcji użyteczności	88
4.3. Niektóre przykłady funkcji użyteczności	89
Przykład: wyprowadzenie krzywych obojętności z użyteczności	89
Subsytyuty doskonałe	91
Dobra doskonale komplementarne	91
Preferencje quasi-liniowe	92
Preferencje typu Cobba—Douglassa	93
4.4. Użyteczność krańcowa	95
4.5. Użyteczność krańcowa i MRS	96
4.6. Użyteczność w przypadku podróży wahadłowych	97
Podsumowanie	100
Pytania	100
Dodatek	101
Przykład: preferencje typu Cobba—Douglassa	102
5. Wybór	103
5.1. Optymalny wybór	103
5.2. Popyt konsumpcyjny	107
5.3. Parę przykładów	108
Subsytyuty doskonałe	108
Dobra doskonale komplementarne	109
Dobra neutralne i niechciane	110
Dobra policzalne	110
Preferencje wklęsłe	111
Preferencje Cobba—Douglassa	111
5.4. Szacowanie funkcji użyteczności	112
5.5. Konsekwencje warunku dla MRS	114

5.6. Wybór rodzaju podatków	116
Podsumowanie	118
Pytania	119
Dodatek	119
Przykład: funkcja popytu typu Cobba—Douglassa	122
6. Popyt	125
6.1. Dobra normalne i niższego rzędu	126
6.2. Krzywe zapotrzebowania i krzywe Engla	128
6.3. Kilka przykładów	129
Substytuty doskonałe	129
Dobra doskonałe komplementarne	129
Preferencje typu Cobba—Douglassa	130
Preferencje jednokładne (homotetyczne)	131
Preferencje quasi-liniowe	132
6.4. Dobra zwykłe i dobra Giffena	133
6.5. Krzywa oferty cenowej i krzywa popytu	135
6.6. Kilka przykładów	136
Substytuty doskonałe	136
Dobra doskonałe komplementarne	137
Dobra policzalne	138
6.7. Dobra substytucyjne i komplementarne	140
6.8. Odwrócona funkcja popytu	142
Podsumowanie	144
Pytania	144
Dodatek	144
7. Preferencje ujawnione	146
7.1. Pojęcie preferencji ujawnionych	146
7.2. Od preferencji ujawnionych do preferencji	148
7.3. Odtwarzanie preferencji	150
7.4. Słaby aksjomat preferencji ujawnionych	152
7.5. Sprawdzanie WARP (słabego aksjomatu preferencji ujawnionych)	154
7.6. Mocny aksjomat preferencji ujawnionych	155
7.7. Jak sprawdzić mocny aksjomat preferencji ujawnionych	157
7.8. Indeksy ilości	158
7.9. Indeksy cen	160
Przykład: indeksacja wypłat ubezpieczeń społecznych	161
Podsumowanie	162
Pytania	163
8. Równanie Slutskiego	164
8.1. Efekt substytucyjny	165
Przykład: obliczanie efektu substytucyjnego	168
8.2. Efekt dochodowy	169
Przykład: obliczanie efektu dochodowego	169
8.3. Znak efektu substytucyjnego	170
8.4. Całkowita zmiana popytu	170
8.5. Stopy zmian	173
8.6. Prawo popytu	174
8.7. Przykłady efektów substytucyjnych i dochodowych	175
Przykład: zwrot podatku	177

8.8. Inny efekt substytucyjny	178
Podsumowanie	181
Pytania	182
Dodatek	182
Przykład: zwracanie małych podatków	183
9. Kupowanie i sprzedawanie	185
9.1. Popyt netto i brutto	185
9.2. Ograniczenie budżetowe	186
9.3. Zmiana zasobu początkowego	187
9.4. Zmiany cen	189
9.5. Krzywe oferty cenowej a krzywe popytu	192
9.6. Równanie Slutskiego — raz jeszcze	194
9.7. Zastosowanie równania Slutskiego	196
Przykład: obliczanie efektu dochodowego zasobu	197
9.8. Podaż pracy	197
Ograniczenie budżetowe	197
9.9. Statyka porównawcza podaży pracy	200
Przykład: godziny nadliczbowe a podaź pracy	202
Podsumowanie	203
Pytania	204
Dodatek	204
10. Wybór międzyokresowy	207
10.1. Ograniczenie budżetowe	207
10.2. Preferencje odnoszące się do konsumpcji w dwóch okresach	210
10.3. Statyka porównawcza	211
10.4. Równanie Slutskiego a wybór międzyokresowy	213
10.5. Inflacja	214
10.6. Wartość obecna: dokładniejsze spojrzenie	216
10.7. Analiza wartości obecnej dla kilku okresów	217
10.8. Wykorzystanie wartości obecnej	219
Przykład: wycena strumieni płatności	220
Przykład: ile naprawdę jest warta wygrana na loterii?	221
10.9. Obligacje	221
Przykład: pożyczki (zakupy) ratalne	223
10.10. Podatki	224
10.11. Wybór stopy procentowej	224
Podsumowanie	225
Pytania	225
11. Rynki aktywów	226
11.1. Stopy przychodu	226
11.2. Arbitraż i wartość obecna	228
11.3. Dostosowania uwzględniające różnice między aktywami	228
11.4. Aktywa o przychodach w postaci konsumpcji	229
11.5. Opodatkowanie przychodów z aktywów	231
11.6. Zastosowania	232
Zasoby nieodnawialne	232
Kiedy wyciąć las?	234
11.7. Instytucje finansowe	235

Podsumowanie	236
Pytania	237
Dodatek	237
12. Niepewność	239
12.1. Konsumpcja zależna od losu (konsumpcja warunkowa)	239
12.2. Prawdopodobieństwo a funkcje użyteczności	243
Przykład: niektóre przykłady funkcji użyteczności	244
12.3. Użyteczność oczekiwana	244
12.4. Dlaczego użyteczność oczekiwana ma sens?	245
12.5. Awersja do ryzyka	247
Przykład: popyt na ubezpieczenia	249
12.6. Rozproszenie (dywersyfikacja) ryzyka między różne inwestycje	251
12.7. Rozkładanie ryzyka między różne podmioty	252
12.8. Rola rynku papierów wartościowych	253
Podsumowanie	253
Pytania	254
Dodatek	254
Przykład: wpływ opodatkowania na inwestycje w aktywa ryzykowne	256
13. Aktywa ryzykowne	257
13.1. Użyteczność średniej – wariancji	257
13.2. Mierzenie ryzyka	262
13.3. Równowaga na rynku aktywów ryzykownych	264
13.4. Jak stopy przychodów dostosowują się do stanu równowagi?	266
Przykład: uszeregowanie funduszy zbiorowego inwestowania (funduszy powierniczych)	267
Podsumowanie	269
Pytania	270
14. Nadwyżka konsumenta	271
14.1. Popyt na dobra policzalne	271
14.2. Wyprowadzenie użyteczności z popytu	273
14.3. Odmienne interpretacje nadwyżki konsumenta	274
14.4. Od nadwyżki konsumenta do nadwyżki ogółu konsumentów	275
14.5. Szacowanie popytu ciągłego (ciągłość w sensie matematycznym)	275
14.6. Użyteczność quasi-liniowa	276
14.7. Interpretacja zmian nadwyżki konsumenta	276
Przykład: zmiana nadwyżki konsumenta	277
14.8. Zmiana kompensacyjna i ekwiwalentna	277
Przykład: zmiana kompensacyjna i ekwiwalentna	280
Przykład: zmiana kompensacyjna i ekwiwalentna dla preferencji quasi-liniowych	281
14.9. Nadwyżka producenta	282
14.10. Obliczanie zysków i strat	283
Podsumowanie	285
Pytania	285
Dodatek	286
Przykład: kilka funkcji popytu	286
Przykład: zmiana ekwiwalentna, nadwyżka konsumenta i zmiana kompensacyjna	287

15. Popyt rynkowy	288
15.1. Od popytu indywidualnego do rynkowego	288
15.2. Odwrócona krzywa popytu	290
Przykład: dodawanie „liniowych” krzywych popytu	290
15.3. Dobra policzalne	291
15.4. Kraniec ekstensywny (słaby) i intensywny (mocny)	291
15.5. Elastyczność	292
Przykład: elastyczność liniowej krzywej popytu	293
15.6. Elastyczność i popyt	294
15.7. Elastyczność i przychody	295
15.8. Popyt o stałej elastyczności cenowej	297
15.9. Elastyczność i przychód krańcowy	298
Przykład: ustalanie ceny	299
15.10. Krzywe przychodu krańcowego	300
Podsumowanie	302
Pytania	302
Dodatek	303
Przykład: krzywa Laffera	303
Przykład: inne wyrażenie elastyczności	306
16. Równowaga	308
16.1. Podaż	308
16.2. Równowaga rynkowa	309
16.3. Dwa szczególne przypadki	310
16.4. Odwrócone krzywe popytu i podaży	311
Przykład: równowaga przy funkcjach liniowych	312
16.5. Statyka porównawcza	313
Przykład: przesunięcie obydwu krzywych	313
16.6. Podatki	314
Przykład: opodatkowanie przy liniowym popycie i liniowej podaży	317
16.7. Przerzucanie podatku	318
16.8. Społeczny koszt podatku	320
Przykład: rynek kredytowy	322
Przykład: dotacje żywnościowe	325
16.9. Optimum Pareta	325
Podsumowanie	327
Pytania	328
17. Technologia	329
17.1. Nakłady i wyniki	329
17.2. Opisywanie ograniczeń technologicznych	330
17.3. Przykłady technologii	331
Stały stosunek nakładów czynników	331
Substytuty doskonałe	332
Funkcja produkcji typu Cobba – Douglasa	333
17.4. Własności technologii	333
17.5. Produkt krańcowy	334
17.6. Techniczna stopa substytucji	335
17.7. Zmniejszanie się produktu krańcowego	336
17.8. Zmniejszanie się technicznej stopy substytucji	336
17.9. Długi i krótki okres	337

17.10. Korzyści skali	338
Podsumowanie	340
Pytania	340
18. Maksymalizacja zysku	342
18.1. Zyski	342
18.2. Organizacja przedsiębiorstw	344
18.3. Zyski i wartość rynkowa akcji	344
18.4. Czynniki stałe i zmienne	346
18.5. Krótkookresowa maksymalizacja zysku	347
18.6. Statyka porównawcza	349
18.7. Maksymalizacja zysku w długim okresie	350
18.8. Odwrócone krzywe popytu na czynniki	351
18.9. Maksymalizacja zysku i korzyści skali	352
18.10. Zyskowość ujawniona	353
Przykład: jak rolnicy reagują na dotowanie cen?	356
18.11. Minimalizacja kosztów	357
Podsumowanie	357
Pytania	358
Dodatek	358
19. Minimalizacja kosztów	360
19.1. Zasada minimalizacji kosztów	360
Przykład: minimalizacja kosztów konkretnych technologii	363
19.2. Ujawniona minimalizacja kosztów	364
19.3. Korzyści skali i funkcja kosztów	365
19.4. Koszty długookresowe i krótkookresowe	367
19.5. Koszty stałe i quasi-stałe	369
Podsumowanie	369
Pytania	369
Dodatek	370
20. Krzywe kosztów	373
20.1. Koszty przeciętne	373
20.2. Koszty krańcowe	375
20.3. Koszty krańcowe i koszty zmienne	377
Przykład: konkretne krzywe kosztów	378
Przykład: krzywe kosztu krańcowego dla dwu fabryk (urządzeń)	379
20.4. Długookresowe krzywe kosztów	380
20.5. Nieciągłość rozmiarów aparatu wytwórczego	383
20.6. Długookresowe koszty krańcowe	384
Podsumowanie	386
Pytania	386
Dodatek	387
21. Podaż firmy	389
21.1. Otoczenie rynkowe	389
21.2. Konkurencja doskonała	390
21.3. Decyzje podażowe firmy konkurencyjnej	392
21.4. Pewien wyjątek	394
21.5. Inny wyjątek	395
21.6. Odwrócona krzywa podaży	396

21.7. Zyski i nadwyżka producenta	397
Przykład: krzywa podaży dla konkretnej funkcji kosztów	399
21.8. Długookresowa krzywa podaży firmy	401
21.9. Długookresowe stałe koszty przeciętne	403
Podsumowanie	404
Pytania	404
Dodatek	405
22. Podaż gałęzi	406
22.1. Krótkookresowa krzywa podaży	406
22.2. Równowaga gałęzi w krótkim okresie	406
22.3. Równowaga gałęzi w długim okresie	408
22.4. Długookresowa krzywa podaży	410
Przykład: opodatkowanie w długim i krótkim okresie	413
22.5. Znaczenie zysków zerowych	414
22.6. Czynniki stałe i renta ekonomiczna	415
22.7. Renta ekonomiczna	417
22.8. Stawki renty i ceny	419
22.9. Polityka renty	419
Przykład: opodatkowanie gałęzi ze stałymi czynnikami	420
22.10. Polityka energetyczna	421
Dwupoziomowa cena ropy	421
Regulacja cen	423
System upoważnień	424
Podsumowanie	425
Pytania	426
23. Monopol	427
23.1. Maksymalizacja zysku	427
23.2. Liniowa krzywa popytu i monopol	430
23.3. Wycena według narzutu	431
Przykład: wpływ podatków na monopolistę	432
23.4. Nieefektywność monopolu	434
23.5. Monopolistyczna strata społeczna	435
Przykład: optymalna długość życia patentu	437
23.6. Monopol naturalny	438
23.7. Dlaczego powstają monopole?	440
23.8. Różnicowanie cen (dyskryminacja cenowa)	442
23.9. Różnicowanie cen drugiego stopnia	443
23.10. Różnicowanie cen pierwszego stopnia	444
23.11. Różnicowanie cen trzeciego stopnia	445
Przykład: liniowa krzywa popytu	447
Przykład: rachunek optymalnego różnicowania cen	448
Przykład: różnicowanie cen czasopism akademickich	449
23.12. Konkurencja monopolistyczna	450
Przykład: terytorialny model zróżnicowania produktu	453
Podsumowanie	455
Pytania	455
Dodatek	456
Przykład: podatki od wartości i podatki od ilości	457

24. Rynki czynników	460
24.1. Monopol na rynku wyrobów gotowych	460
24.2. Monopson	463
Przykład: płaca minimalna	465
24.3. Monopole zaopatrzeniowe i finalne	466
Podsumowanie	469
Pytania	470
Dodatek	470
25. Oligopol	471
25.1. Wybór strategii	472
25.2. Przywództwo ilościowe	472
Problem naśladowcy	473
Problem przywódcy	475
25.3. Przywództwo cenowe	478
25.4. Porównanie przywództwa cenowego z przywództwem ilościowym	480
25.5. Jednoczesne ustalenie ilości	481
25.6. Przykład równowagi Cournota	483
25.7. Dochodzenie do równowagi	484
25.8. Wiele firm w warunkach równowagi Cournota	485
25.9. Jednoczesne ustalanie ceny	486
25.10. Zmowa	487
Przykład: organizacje zbytu rolnego	490
25.11. Porównanie rozwiązań	491
Podsumowanie	492
Pytania	493
26. Teoria gier	494
26.1. Macierz wypłat gry	494
26.2. Równowaga Nasha	495
26.3. Strategie mieszane	497
26.4. Dylemat więźnia	498
26.5. Gry powtarzalne	500
26.6. Wymuszanie kartelu	502
26.7. Gry sekwencyjne	503
26.8. Gra o powstrzymanie wejścia	505
Podsumowanie	506
Pytania	507
27. Wymiana	508
27.1. Prostokąt Edgewortha	509
27.2. Wymiana	511
27.3. Alokacja efektywna w rozumieniu Pareta	512
27.4. Wymiana rynkowa	514
27.5. Algebra stanu równowagi	517
27.6. Prawo Walrasa	518
27.7. Ceny relatywne	520
Przykład: algebraiczny przykład równowagi	520
27.8. Istnienie równowagi	522
27.9. Równowaga i efektywność	523
27.10. Algebra efektywności	523

Przykład: monopol w prostokącie Edgewortha	525
27.11. Efektywność i równowaga	527
27.12. Wnioski wynikające z pierwszego twierdzenia ekonomii dobrobytu	529
27.13. Wnioski wynikające z drugiego twierdzenia ekonomii dobrobytu	531
Podsumowanie	534
Pytania	534
Dodatek	535
28. Produkcja	537
28.1. Gospodarka Robinsona Crusoe	537
28.2. Przedsiębiorstwo „Crusoe”	539
28.3. Firma	539
28.4. Problem Robinsona	540
28.5. Zestawienie krzywych obojętności i funkcji produkcji	542
28.6. Różne technologie	543
28.7. Produkcja i pierwsze twierdzenie ekonomii dobrobytu	545
28.8. Produkcja i drugie twierdzenie ekonomii dobrobytu	546
28.9. Możliwości produkcyjne	546
28.10. Przewaga komparatywna	549
28.11. Efektywność Pareta	540
28.12. „Rozbitkowie” Sp. z o.o.	555
28.13. Robinson i Piętaszek jako konsumenci	555
28.14. Zdecentralizowana alokacja zasobów	555
Podsumowanie	556
Pytania	557
Dodatek	557
29. Dobrobyt	561
29.1. Agregacja preferencji	561
29.2. Funkcja zamożności społecznej	563
29.3. Maksymalizacja dobrobytu	565
29.4. Indywidualistyczne funkcje dobrobytu społecznego	567
29.5. Uczciwa alokacja	568
29.6. Zazdrość i sprawiedliwość	569
Podsumowanie	571
Pytania	571
Dodatek	572
30. Efekty zewnętrzne	574
30.1. Palący i niepalący	575
30.2. Preferencje quasi-liniowe i twierdzenie Coase’a	579
30.3. Zewnętrzne efekty produkcji	580
Przykład liczbowy	584
Przykład: dodatnie efekty zewnętrzne	586
30.4. Interpretacja warunków	587
30.5. Sygnały rynkowe	590
30.6. Tragedia wspólnego	591
30.7. Zanieczyszczenia powodowane przez samochody	594
Podsumowanie	596
Pytania	597

31. Dobra publiczne	598
31.1. Kiedy dostarczać dobro publiczne?	599
31.2. Prywatne zaopatrzenie w dobro publiczne	603
31.3. Pieczeniartstwo	604
31.4. Różne poziomy dobra publicznego	606
31.5. Preferencje quasi-liniowe i dobra publiczne	608
Przykład: zanieczyszczenie środowiska — raz jeszcze	609
31.6. Problem pieczeniartza	610
31.7. Porównanie z dobrem prywatnym	613
31.8. Głosowanie	613
31.9. Ujawnianie popytu	616
Przykład: podatek Clarke'a	619
31.10. Kłopoty z podatkiem Clarke'a	620
Podsumowanie	621
Pytania	622
Dodatek	622
32. Informacja	624
32.1. Rynek bubli	625
32.2. Wybór jakości	626
Wybieranie jakości	628
32.3. Selekcja negatywna (odwrotna)	629
32.4. Pokusa nadużycia (ryzyko moralne)	630
32.5. Pokusa nadużycia i selekcja negatywna	632
32.6. Dawanie znaków	633
32.7. Bodźce	637
32.8. Informacja asymetryczna	640
Podsumowanie	642
Pytania	642
Dodatek matematyczny	644
A.1. Funkcje	644
A.2. Wykresy	645
A.3. Własności funkcji	645
A.4. Funkcje odwrotne	645
A.5. Równania i tożsamości	646
A.6. Funkcje liniowe	646
A.7. Zmiany i stopy zmian	647
A.8. Nachylenie i punkty przecięcia z osiami	648
A.9. Wartości bezwzględne i logarytmy	649
A.10. Pochodne	649
A.11. Pochodne drugiego stopnia	650
A.12. Reguła iloczynu i reguła łańcucha	651
A.13. Pochodne cząstkowe	651
A.14. Optymalizacja	652
A.15. Optymalizacja warunkowa	653
Odpowiedzi	654
Posłowie	667
Indeks	675